

Vsaka sedma družina v Sloveniji je zunajzakonska skupnost, med družinami z otroki, starimi do 6 let, vsaka tretja

Gospodinjstva in družine, Slovenija, 1. januar 2015

Število gospodinjstev se je v primerjavi s 1. 1. 2011 povečalo sorazmerno z rastjo števila prebivalcev (za 7.000). Povprečna velikost gospodinjstva je 2,47 člana. Prvič objavljamo podatke o družinah istospolnih partnerjev; takih družin je bilo 81.

2 % prebivalcev prebivata v skupinskih gospodinjstvih

1. januarja 2015 je v 820.541 zasebnih gospodinjstvih živel 2.024.604 prebivalcev (98,1 %), v 435 skupinskih gospodinjstvih 35.324 prebivalcev, v 80 posebnih gospodinjstvih pa preostalih 2.946 prebivalcev. Od prebivalcev v skupinskih gospodinjstvih jih je največ živel v domovih za starostnike (17.600) in v študentskih domovih (11.500). V primerjavi s stanjem 1. 1. 2011 se je več kot podvojilo število oseb v posebnih gospodinjstvih, med katera sodijo prebivalci, ki imajo prebivališče v skladu z 8. členom Zakona o prijavi prebivališča prijavljeno na naslovih določenih organov oz. organizacij (najpogosteje so to Centri za socialno delo). V to skupino sodijo tudi t. i. brezdomci.

Tretjina vseh gospodinjstev je enočlanskih

Velikost gospodinjstev ter sestava gospodinjstev po številu članov se v primerjavi s stanjem 1. 1. 2011 nista bistveno spremenili, čeprav število gospodinjstev z manjšim številom članov še naprej narašča. V enočlanskih gospodinjstvih je živel nekaj več kot 13 % prebivalcev ali skoraj vsak sedmi. Števili moških in žensk, ki živijo sami, sta sicer skoraj enaki, zelo pa se ta gospodinjstva razlikujejo po starostni strukturi in s tem povezanih razlogih za nastanek enočlanskega gospodinjstva. Med osebami v starosti 19–25 let so skoraj polovica enočlanskih gospodinjstev študenti, ki kot najemniki prebivajo v zasebnih stanovanjih v kraju študija (deklet je skoraj še enkrat več kot fantov). Po 25. letu starosti začnejo prevladovati moška enočlanska gospodinjstva; med temi je veliko tujcev. Vseh enočlanskih gospodinjstev tujcev je 35.600 (od tega jih 42 % prebiva v samskih domovih). Ženskih enočlanskih gospodinjstev tujih državljanek je 10 %; glede na stanje 1. 1. 2011 pa je število gospodinjstev tujcev nižje za 2.400, kar je tudi posledica gospodarske krize ter manjšega zaposlovanja predvsem v gradbeništvu.

Z višanjem starosti (prelomnica je pri 63 letih) se razmerje med ženskimi in moškimi enočlanskimi gospodinjstvi hitro spreminja predvsem zaradi razlik v trajanju življenja ter odhodom otrok iz primarne družine. Pri starosti 80 let je moških enočlanskih gospodinjstev 20 %, pri starosti 90 ali več let pa 15 %.

Med ženskami, starimi 65 ali več let, ki živijo same, je 70 % vdov (vdovcev je 36 %). Vsak peti moški, ki živi sam, in je star 65 ali več let, ni bil nikoli poročen (ženska le vsaka deveta). Ostarelost enočlanskih gospodinjstev (38 % je starih 65 ali več let, povprečna starost žensk 64 let, moških 51 let) prinaša s seboj številne zdravstvene, socialne in splošne družbene izzive.

Število zunajzakonskih skupnosti se je v 4 letih povečalo za četrtno

Čeprav je družin zakoncev z otroki v Sloveniji še vedno največ (224.000), pa se njihovo število že od leta 1991 zmanjšuje. V primerjavi z letom 2011 se je nekoliko povečalo število družin zakoncev brez otrok (za 6.000); te družine so po številčnosti na drugem mestu (131.000). Glavni razlog za povečanje števila družin zakoncev brez otrok so spremembe v življenjskem ciklu družine, ko odrasli otroci z vzpostavitvijo lastne družine postanejo člani novih družin. Mladih družin zakoncev brez otrok (oba zakonca stara manj kot 30 let) je 1.900. Družin zakoncev brez otrok, v katerih žena ni ali še ni rodila, je 14.500 (11 %), v polovici takih družin je žena starejša od 42 let (in verjetnost rojevanja po tej starosti ni več velika).

Ker se v Sloveniji delež otrok, rojenih v zunajzakonski skupnosti oz. neporočeni materi, stalno povečuje in je

v letu 2014 že dosegel skoraj 60 %, se je v zadnjih 4 letih najbolj povečalo število družin zunajzakonskih partnerjev z otroki (z 49.000 na skoraj 62.000). Povečalo se je tudi število zunajzakonskih skupnosti brez otrok (z 12.200 na 15.600). Mladih družin zunajzakonskih partnerjev brez otrok (oba stara manj kot 30 let) je 1.900 (toliko je tudi družin mladih zakoncev brez otrok). Zunajzakonske skupnosti predstavljajo že 13,4 % vseh družin v Sloveniji (v letu 2002 je bil delež takih družin skoraj pol manjši; bilo jih je 7,6 %).

Število enostarševskih družin se v primerjavi s stanjem 1. 1. 2011 ni spremenilo in še naprej predstavljajo četrtno vseh družin v Sloveniji. Nekoliko se je spremenilo razmerje med obema tipoma enostarševske družine: mater z otroki je 3.400 manj (za 2,8 %), očetov z otroki pa za prav toliko več (za 14,6 %). Tretjina mater z otroki je samskih (v treh od štirih teh družin so vsi otroci mlajši od 18 let), po četrtnina pa vdov (skoraj vsi otroci so starejši od 18 let) ali razvezanih (vsaka peta ima otroke, ki so mlajši od 18 let). Skoraj 18.000 mater z otroki je poročenih, vendar ne živijo v istem gospodinjstvu s svojim možem. 72 % od teh jih živi s svojim otrokom v lastnem gospodinjstvu, preostale pa v svojem primarnem gospodinjstvu (praviloma skupaj s starši oz. enim od njiju). Tudi največ očetov z otroki je samskih (7.800), sledijo pa poročeni (7.000). Vdovci z otroki (6.200) in razvezani očetje z otroki (5.700) imajo približno toliko stare otroke kot matere z otroki istega zakonskega stanu.

Približno 30 % mož poročenih mater z otroki oz. žena poročenih očetov z otroki ni prebivalcev Slovenije (med temi poročenimi očeti z otroki – samohranilci – je 12 % tujcev, med temi poročenimi materami z otroki – samohranilkami – pa 10 % tujk). Nekaj več kot 40 % zakoncev samohranilcev prebiva na drugem naslovu v lastnem gospodinjstvu, skoraj 20 % pa v primarnem gospodinjstvu kot otroci. Iz podatkov o zakonskem stanu očetov in mater v enostarševskih družinah lahko sklepamo, da je njihov delež zaradi prijave prebivanja vsakega od zakoncev na različnih naslovih nekoliko precenjen.

Število otrok v družinah se od leta 2011 ni spremenilo

Slovenske družine imajo povprečno 1,16 otroka, če pa upoštevamo samo družine z otroki (tri od štirih družin), pa 1,56 otroka. Prevladujejo družine z enim otrokom; takih družin je 53 %. Družin z dvema otrokoma je 36 %. Družine z velikim številom otrok so izjemno redke (družin z 8 ali več otroki je 78, kar je 13 več kot pred štirimi leti). Upoštevati je treba, da popisna definicija otroka ni omejena s starostjo, zato se štejejo za otroke tudi osebe, ki so stare 65 ali več let, če živijo skupaj z enim ali obema staršema. Takih družin je 654, praviloma pa gre za družino matere z otroki (603).

Povprečno največ otrok (1,68) je v družinah poročenih staršev, vendar povprečna starost otrok že presega prag polnoletnosti (18,3 leta). Daleč najmlajši otroci živijo z neporočenima staršema (9,9 let). Najstarejši otroci živijo samo z mamo (22,2 leta) ali samo z očetom (21,2 leta).

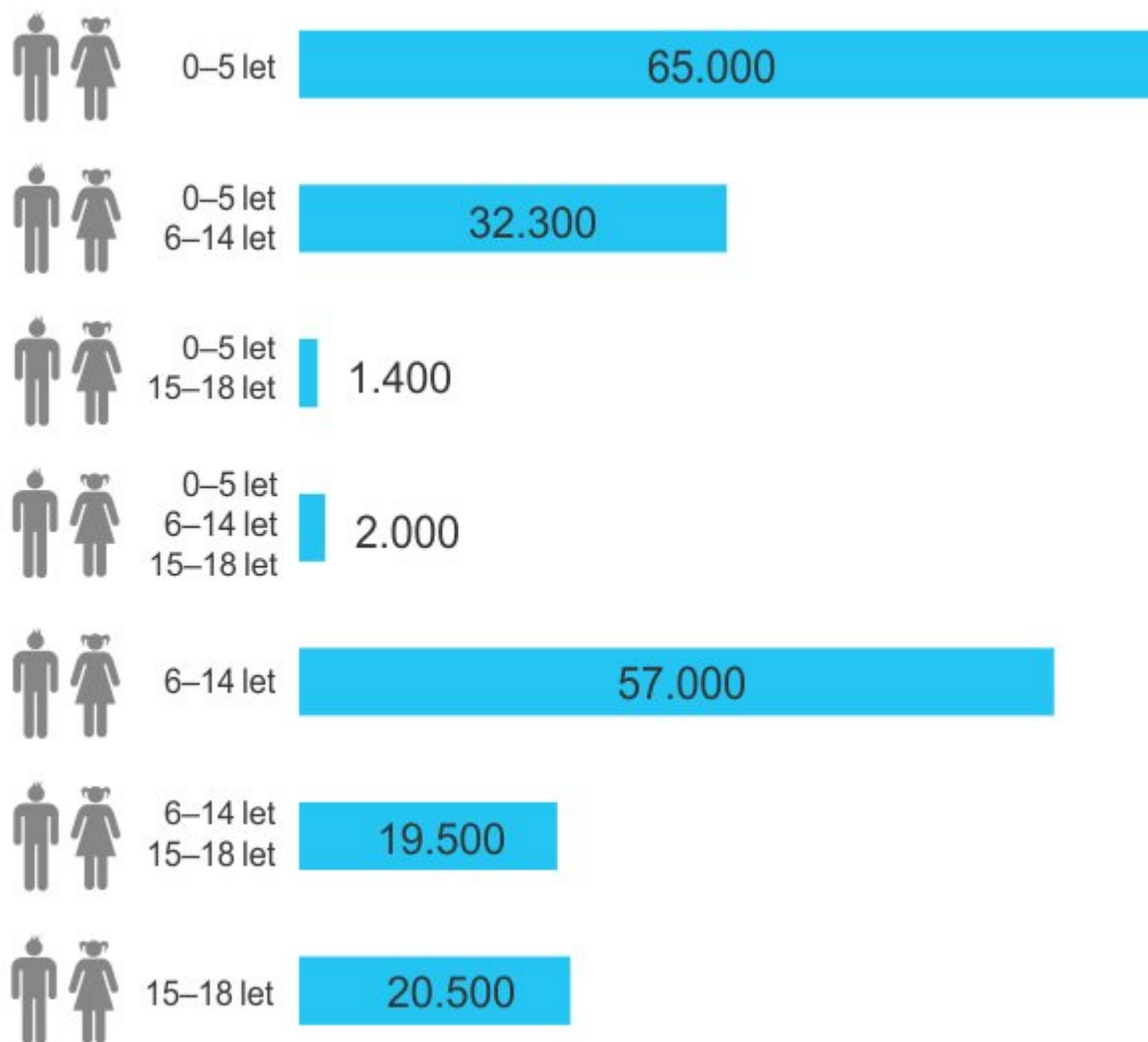
Družine z otroki, mlajšimi od 19 let

Vsaka tretja družina v Sloveniji je imela 1. 1. 2015 vsaj enega otroka, ki ga glede na starost in njegovo prevladujočo aktivnost lahko opredelimo kot predšolskega (stari 0–5 let), osnovnošolskega (stari 6–14 let) ali srednješolskega (stari 15–18 let). Število družin glede na starost otrok je prikazano v infografiki. V teh družinah je tudi nekoliko več otrok, kot je sicer povprečje za Slovenijo (1,68 na družino), v družinah zakonskih parov celo 1,87 otroka na družino.

81 istospolnih partnerskih skupnosti: 46 moških ter 35 ženskih

V okviru Registrskega popisa 2015 je SURS prvič izpeljal tudi podatke o družinah istospolnih partnerjev; takih družin je bilo 81, od tega 64 brez otrok in 17 z otroki. Tako se je število tipov družin s sedanjih šest povečalo na osem. To je nov mejnik pri objavljanju podatkov o družinah po letu 1981, ko so se v popisu prvič zbirali podatki o zunajzakonskih skupnostih; teh je bilo takrat nekaj več kot 10.000 ali 2 % od vseh družin.

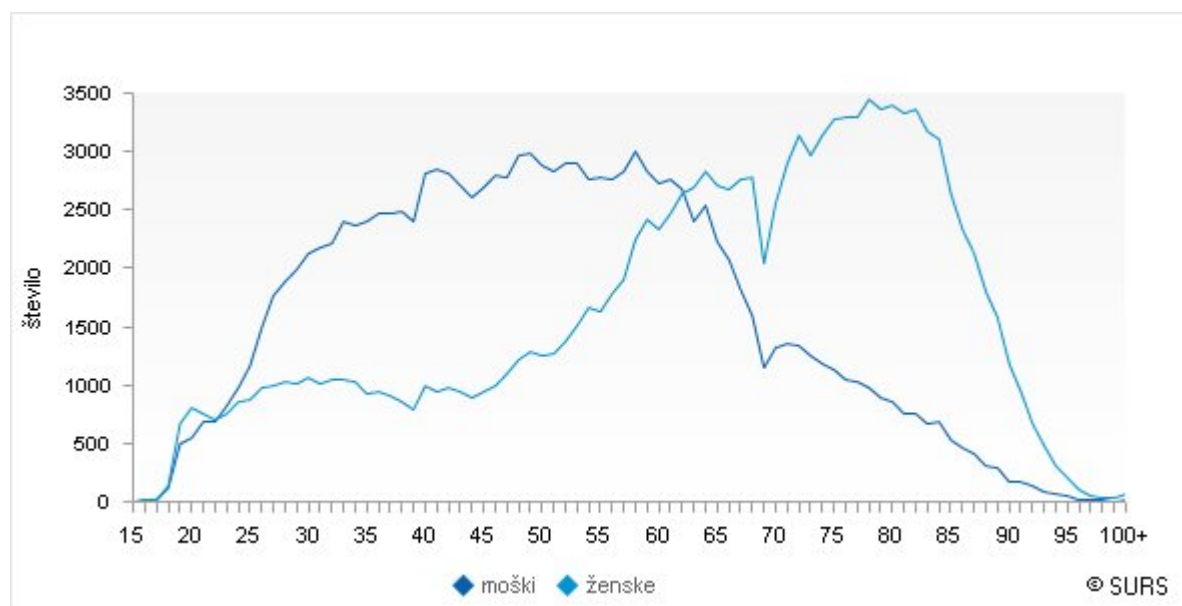
Infografika 1: Družine po starosti otrok, Slovenija, 1. januar 2015

©SURS

Vir: SURS

Grafikon 1: Enočlanska gospodinjstva po starosti, Slovenija, 1. januar 2015

© SURS

Vir: SURS

Tabela 1: Gospodinjstva po številu članov, Slovenija, 1. januar

	2011	2015	Sprememba v %
Skupaj	813.531	820.541	0,9
1 član	266.489	267.523	0,4
2 člana	199.875	205.792	3,0
3 člani	149.144	152.720	2,4
4 člani	127.376	124.933	-1,9
5 članov	44.320	43.640	-1,5
6 članov	17.658	17.194	-2,6
7 članov	5.689	5.806	2,1
8+ članov	2.980	2.933	-1,6
Povprečna velikost gospodinjstva	2,48	2,47	-0,5

Vir: SURS

Tabela 2: Družine po tipu družine in povprečnem številu otrok, Slovenija, 1. januar

	Družine			Povprečno število otrok v družinah z otroki	
	2011	2015	sprememba v %	2011	2015
Skupaj	567.347	576.177	1,6	1,56	1,56
Zakonski par brez otrok	125.489	131.245	4,6	-	-
Zakonski par z otroki	237.422	224.290	-5,5	1,69	1,68
Mati z otroki	119.706	116.295	-2,8	1,35	1,36
Oče z otroki	23.423	26.844	14,6	1,29	1,31
Zunajzakonska partnerja brez otrok	12.185	15.575	27,8	-	-
Zunajzakonska partnerja z otroki	49.122	61.847	25,9	1,59	1,60
Istospolna partnerska skupnost brez otrok	...	64	...	-	-
Istospolna partnerska skupnost z otroki	...	17	1,18

... ni podatka

- ni pojava

Vir: SURS

Podrobni podatki

 Podrobni podatki in časovne vrste podatkov so vam na voljo na [podatkovnem portalu SI-STAT](#); ta vam omogoča, da podatke pregledujete na zelo enostaven način in si jih tudi izpišete v različnih formatih. Registrirani uporabniki si tabele lahko shranite za poznejši pregled; lahko se tudi naročite na samodejno obveščanje o posodobitvah podatkov.

Avtor/-ji: Danilo Dolenc**Naslednja objava: 18. 10. 2018****Statistični urad Republike Slovenije**

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:

telefon: (01) 241 64 04

faks: (01) 241 53 44

info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.